

Nakon toga, pristupa se provjeri faktora sigurnosti protiv zamora S . Uvjet čvrstoće protiv zamora u tom slučaju glasi

$$S \geq S_{dop}, \quad (6.43)$$

gdje je S stvarni faktor sigurnosti, a S_{dop} preporučeni ili zahtijevani faktor sigurnosti. Najčešće je $S \geq S_{dop}$. Vrijednost S_{dop} ovisi o mnogim čimbenicima kao što su:

- pouzdanost zadanih vrijednosti opterećenja
- pouzdanost mehaničkih svojstava materijala
- opasnost za ljudski život
- ~~veličina~~ ^{iznos} posrednih i neposrednih šteta pri lomu dijela itd.

Određivanje S_{dop} pobliže se izučava u Elementima strojeva, odnosno u Nauci o konstruiranju i ne spada u okvir ovog udžbenika. Ako je stvarni faktor sigurnosti S manji od dopuštenog, potrebno je povećati poprečne dimenzije dijela ili uporabiti ~~bolji~~ materijal koji ima veću dinamičku izdržljivost. Ako je pri provjeri S znatno veći od S_{dop} , treba smanjiti poprečne dimenzije, donosno odabrati slabiji materijal.

Postupak određivanja faktora sigurnosti S ovisi o karakteristikici ciklusa R , a ona opet ovisi o tome kako se mijenjaju srednje normalno naprezanje σ_m i amplituda σ_a s porastom opterećenja. Na slici 6.49 prikazani su različiti načini promjene σ_m i σ_a s porastom opterećenja F .

Najjednostavniji slučaj prikazan je na slici 6.49a. U tom slučaju srednje naprezanje σ_m i amplituda σ_a rastu linearno s porastom opterećenja, pa u tom slučaju značajka ciklusa

$$R = \frac{\sigma_{\min}}{\sigma_{\max}} = \frac{\sigma_m - \sigma_a}{\sigma_m + \sigma_a},$$

ostaje nepromijenjena. Na slici 6.49b srednje naprezanje se ne mijenja, dok amplituda raste linearno. Ponekad je dio stroja u mirovanju opterećen početnim srednjim naprezanjem σ_{m0} , a zatim srednje naprezanje raste llinearno kao i amplituda. To je prikazano na slici 6.49c. Slika 6.49d pokazuje opću promjenu srednjeg naprezanja σ_m i amplitude σ_m i σ_a .